

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Lipót 974-24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Alapította
JÓZAN MIKLÓS
 Főszerkesztő
BARABÁS ISTVÁN

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

„A szent verejték”

nyomán fakadt buzafejek zizegve hirdetik az aranyló napfényben az Ur ígéretének beteljesülését, hogy vetés és aratás meg nem szűnnek soha. A szárba szökött buzaszem a csikorgó tél után menyegzői ruhába öltözötten várja az aratókat.

A föld anyánk ölén felnőtt ember lebirhatatlan vágyakozásával sóvárog a lelkünk a tanyák világa után, ahol most készülnek az „élet” aratásához. És megtelik a szívünk mélységes hálával a jó Isten iránt, aki a mi mindennapi kenyerünket elővarázsolta a föld méhéből és kezének áldásával gazdaggá tette a barázdákat.

Egy évnek sok gondja, elhullatott verejtéke változik át a szent magyar földön kenyérré, reménységé és hálaadó zsoltárrá ezekben a napokban. Dicsőség legyen érette az Égek Urának és tisztesség a munkásnak!

Bem Apó

80 év múltán ismét bevonult a magyar fővárosba. (A magyar szivekben mindig volt diszes lakása.) Mostani bevonulása is a győzedelmes hadvezér bevonulása volt. Sűrű emberfal között ágyutalpon hozták hamvait és pár napi pihenőre letették

koporsóját a Nemzeti Múzeum csarnokába. Oda, ahonnan 1848. március 15-én az ő kedves fiának Petőfi Sándornak ajkairól szállt a világ négy tája felé a Talpra Magyar!

A „nagy idők” tanuinak késő unokái levett kalappal tisztelegtek a hős hadvezér koporsója előtt.

A Magyarországi Unitárius Egyház is könnyes áldások között állt a hódolók táborába. Az ezernyi koszoru között a miénk is ott volt.

Bem Apónak — a Magyarországi Unitárius Egyház — felirattal. Feledhetetlen Erdélyünk áldott emlékü hadvezére előtt hálás kegyelettel tisztelgünk s nevét imáinkba foglaljuk.

Nyugodjék csendesen a szabad lengyel hazának annyi magyar hős katona vérével áztatott földjében!

A presbiterium ülése.

A budapesti unitárius egyházközség ujonnan választott presbiteriuma első ülését f. évi június hó 17-én tartotta a Koháry-utcai templomban. Ezuttal elnökölt első ízben Dr. Kozma Jenő egyházközségi gondnok atyánkfia, akit a nagy számban egybegyűlt presbiterek lelkes éljenzéssel fogadtak.

Az elnöki megnyitó előtt dr. Pálffy Mórícztiszteltbeli gondnok atyánkfia köszönte meg

meleg szavakkal a közgyűlésnek megtisztelő bizalmát, amelylyel őt tiszteletbeli gondnokká választotta.

Ezután dr. Kozma Jenő gondnok atyánkfia tette le az esküt.

Báró dr. Dániel Gábor és dr. Tóth György gondnok atyánkfiai már a választás napján föl esküdtek tisztségükre. Dr. Kozma Jenő gondnok atyánkfia gondnok társai és a maga nevében ígéretet tett arra, hogy cselekvő egyházszeretettel óhajtják a munkából a maguk részét kivenni.

A gondnoki kar programját Dr. Tóth György gondnok atyánkfia ismertette nagy vonásokban, ígérve, hogy az ősszel megkezdendő rendszeres munka rendjén a gondnokság részletes munkatervet fog adni. A gyűlés éljenzéssel fogadta gondnok atyánkfiai nyilatkozatát.

Ezután a választás napján esküt nem tett presbiter atyánkfiai tettek esküt. A formalitások végeztével a presbitérium megalakította a különböző bizottságokat, így a gazdasági, nevelésügyi, szórvány és számvizsgáló bizottságokat. A presbiterek egyharmadának kisorsolását a választás napjától számítandó egy év végére hagyta a gyűlés.

Az ülésről azzal a megnyugtató érzéssel távoztunk, hogy az új tisztikar és presbitérium sikerrel fogja az elődök munkáját folytatni és az tovább építi a nagyrahitott budapesti szent eklézsiát.

Vallástani vizsgálatok a fővárosban.

Junius 10-től 15-ig tartott különböző csoportokban a fővárosi unitárius tanuló ifjúság vallástani vizsgálata. A vizsgálatok elnökei kebli tanácsos atyánkfiai voltak, igen sok esetben pedagógusok, akik a beérkezett jelentések szerint a vizsgálat eredményével meg voltak elégedve.

Két hitoktató lelkészünk a fővárosban és a főváros közvetlen környékén 22 csoportban gondozta tanuló ifjúságunkat. Ez a huszonkét csoport helyrajzilag következőképp oszlott meg: I. ker. 2 csoport heti 5 órában, II. ker. 1 csoport heti 3 órában, III. ker. 1 csoport heti 1 órában, IV. ker. 1 csoport heti 1 órában, V. ker. 3 csoport heti 6 órában, VI. ker. 2 csoport heti 3

órában, VII. ker. 2 csoport heti 6 órában, VIII. ker. 2 csoport heti 5 órában, IX. ker. 1 csoport heti 1 órában, X. ker. 1 csoport heti 3 órában, Kispest 2 csoport heti 2 óra, Pest-szentlőrincz 1 csoport heti 2 óra, Csepel 1 csoport heti 1 óra, Rákospalota 1 csoport heti 1 óra, Pesterzsébet 1 csoport heti 2 óra.

Heti órák száma 42. De hitoktatóink tényleges elfoglaltsága sokkal hosszabb, mint az egyes csoportok közti utazgatás is sok időt vesz igénybe.

A tanulók száma összesen 398 volt. Ebben a számban nincs benne magántanuló ifjúságunk, mely szintén kitesz Pesten vagy 10—15-öt. A 398-ból elemi iskolás volt 166, polgári és középiskolás volt 202, iparostanonc 30.

A hittanvizsgálóhoz elnök atyánkfiai részletes kérdésés által meggyőződhetek a tanuló ifjúság készülségéről. A vizsgákat mindig buzdító szavakkal rekesztették be, amelyekben ifjúságunkat a magyar hazához és ősi hitünkhöz való kitarásra buzdították.

Junius 16-án évváró Istentiszteletet tartottunk a virágokkal gyönyörűen feldiszitett templomban. Az ének boldogan tört fel gyermekajkáról az Égek Urához. Istentisztelet után Berei Mária, Pap Judit és Somodi Irén szavaltak szépen és hatásosan.

Az egyház nemes adományából 30 tanuló kapott ismét énekeskönyvet. Az Istentiszteletet Józán Miklós vikárius urnak a gyermekekhez intézett buzdító szavai és a Himnusz ünnepélyes hangjai fejezték be.

A hálaadó istentiszteletet Jancsi László hitoktató lelkész és Péterffy Gyula énekvezér atyánkfiai végezték.

A Magyar Kultura fájdalmai.

A Magyar Kultura c. folyóirat, amelynek Bangha Béla jezsuita atya a főszerkesztője, f. évi junius hó 5-én megjelent számában „A rádió és mi katolikusok” címmel cikket írt. Ebben a cikkben fölpanaszolja a „felekezetek” előnyomulását és a katolikusok háttérbe szorítását a templomi rádióleadások terén. „Ennek a helyzetnek — írja a Magyar Kultura — most vége lesz. A katolikusok is sorompóba állnak s követelni fogják, hogy a rádió az istentiszteletek

leadásában ne részesítse meg nem érdemelt s igazságtalan előnyben a kisebbségeket. Kissé bízár dolog, hogy folytonosan unitárius istentiszteletet is adnak, holott az országban alig van néhány száz unitárius".

A jezsuiták magyarországi organumával nem vitatkozunk. Csak a valóságot írjuk. A rádió a f. évben közvetített a Koháry-utcai unitárius templomból febr. 17-én, március 17-én, április 14-én és május 12-én 1—1 istentiszteletet. Ez összesen négy (4) leadás. De azért a Magyar Kultúra nyugodtan leírja, hogy — folytonosan unitárius istentiszteleteket is adnak. Ez az ő módszerük!

Az unitáriusok számára nézve megjegyezzük, hogy az országban nemcsak néhány száz, de néhány ezer unitárius is van. Fájdalomcsillapításul tudatjuk a M. K.-val, hogy unitárius istentisztelet közvetítése június, július és augusztus hónapokban nem lesz.

Három havi folytonossági hiány.

Dávid Ferenc

Rövid magyarázat

(Anno 1567)

„Együgyü (egyszerü) az Krisztusnak és az ő apostolainak tudománya, mely mi előnkbe egy Istent ad, kitől mindenek vadnak és egy Úr Jézus Krisztust. Annak utána egy megszentelő Lelket, egy anyaszentegyházat, egy hitet, egy keresztséget és Úrnak egy igaz vacsoráját. Semmi sincsen ebben ez tudományban valami kettős, avagy duplás és változandó dolog, avagy pedig külömb-külobb értelmü.

Semmi sincsen az egész derék (teljes) szentírásban világosb és nyilvánban való tudomány, mely Istent mindenkor az irás az mi Urunk Jézus Krisztusnak szent atyjának mond lenni, ki mindeneknek teremtője.

Az Antikrisztus pedig ezt el nem ronthatá, hanem önmagátul az régi sophisták által többet tön hozzá, az egy Istent három személynek mondván, ki ezért egy állat (lény) légyen, de megválasztván a személyeket az állattul és hogy az három személy egy Istenben légyen avagy az egy Isten az három személyben. És efféle sok fidozásokkal teljességgel elfordítatott az apostoloknak együgyü tudománya és meghomályosított az egy ömagától való felséges Isten, az

Jézus Krisztusnak szent atyja, ki mind ez ideig ez világtól nem igaz Istennek íteltetett lenni. Még pedig annak felette oly zürzavarral hálolta (homályosította el) mind az egész szentírást, hogy senkitől igazán meg ne értessék.

De mindazáltal az ő maga Babilonát is úgy öszve zúrta-zavarta, hogy senki ez ideig ki nem feselhetett belőle valami jó értelem szerént, miérthogy három és egy Istenben tanított, hogy higgyenek az emberek, de ilyen renddel azért, hogy miképpen az Isten állatyában nem három, azonképpen személyben nem egy légyen. És néha az egy Isten legyen az egy állatban, néha az állat az egy Istenben, néha az háromszemély az Istenben, néha pedig az egy Isten legyen az három személyben. És, hogy az Atya sem az Szentháromság, sem az Fiu, sem az Szentlélek és hogy az állat sem hármás, de azért az egy Isten Szentháromság és egy állat legyen."

Felhivás.

Néhai Édes Atyám Ferenc József unitárius püspök eredeti levelezését szeretném összegyűjteni és azután rendezve, megőrzés végett beadni a Magyar Unitárius Egyház levéltárába, hogy rendelkezésére álljon az unitárius egyház történelmének.

Ezen cél érdekében felkérem mindazokat, akik birtokában vannak néhai Ferencz József unitárius püspök által irt levélnek, hogy azt hozzám beküldeni sziveskedjenek.

Előre is hálás köszönetemet nyilvánítom azoknak, akik meghallgatják kérésemet.

Kolozsvár, 1929. június hó.

Dr. FERENC JÓZSEF

Kolozsvár—Cluj, Calea Victoriei 6.

HIREK

— Az Értésítő legközelebbi száma 1. évi szeptember hó 1-én jelenik meg.

— Dr. Telman Sándor atyánkfiát, aki eddig közjegyző helyettes volt az igazságügyi miniszter kinevezte Csepregre (Vas m.) kir. közjegyzővé. Új állásában atyafiságos szeretettel üdvözljük.

— Botár Imre főgimnáziumi tanár atyánkfiát (Szolnok) a VI. fiz. o. 3. fokozatába léptették elő. A megérdemelt előlépéshez jó szívvel gratulálunk.

Sz. 543—1929.

Meghívó.

Magyarországi Unitárius Egyházi Igazgató-Tanács 1929.
 június 28-án (pénteken) d. u. 5 órakor az egyházközség
 tanácstermében (V., Koháry-u. 4.)

rendes ülést tart,

melyre a Tanács tagjait szeretettel meghívjuk.
 Budapest, 1929. június 18.

Dr. MIKÓ FERENC s. k. JÓZAN MIKLÓS s. k.
 főgondnok helyettes püspöki vikárius

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítése.
3. Elnöki bejelentések; elintézett ügyek.
4. Budapesti egyházközség tisztújítása.
5. E. K. Tan. 1019—1929. sz. értesítése.
6. Államsegély kiutalása 1929. II. felére.
7. Hármasszövetség jelentése ügyvédi honorárium ügyében a Missió-Háznál.
8. Dr. Csiki Gábor amerikai küldetése.
9. Dr. Molnár Jenő lemondása jogtanácsosi tisztéről.
10. Esetleges egyéb ügyek.
11. Indítványok.

— **Brassai Sámuel Ifjúsági Egyesület** f. hó 23-án délután 5 órakor igen szépen sikerült dal és zenedélután rendezett a Misszióház gyülekezeti termében. Ez volt az egyesület énekkarának bemutatkozó szereplése. A műsort Borbély András ifjúsági elnök nyitotta meg lendületes szép beszéddel. A dalárda két ízben szerepelt: először irredenta dalokat, majd pedig jól összeválogatott népdal egyveleget adott elő. Nagy Ilonka kiváló hegedűművész nő számai igazi gyönyörűséggel töltötték el a hallgatók szívét-lelkét. Őszintén kérjük, hogy máskor is ragadja el a hangok szárnyain tisztelő hallgatóit. Borbély Pál főisk. hallg., aki egyébként a kar vezetője is volt, szép irredenta dalokat adott elő gitárkísérettel. Sokan meg is könnyeztünk, de meg is mosolyogtuk. Vermes Gyula egyet. hallg. a saját költeményeiből olvasott fel kettőt a közönség nagy tettségére és igaz lelki élvezetére. Az ünnepélyt Barabás István lelkész buzdító szavai zárták be. Az ifjúsági ének és zenekar betanításában az oroszlanrész Ekárt Gáboré, akinek további fáradozásaira Isten áldását kérjük és neki őszintén gratulálunk. Ez a kis ünnepély megmutatta, hogy — így kell építeni Isten országát.

— **Kereszteltük.** Krausz Rózát, Hayniczky Jánost, Faluvégi László Árpádot, Ötvös Zsuzsanna Olgát, Jakab József Sámuel, Gálfalvy Géza Csabát, Taglicher Juliska Rozáliát, Német Miklós Zoltánt, Mrena Ibolyka Hedviget, Sárík Lászlót, Pálfi Szilárdot, Kovács Lászlót, Kálmán Kálmán Jánost, Benczédi Lászlót, Mohay Erzsébet Katalint, Liskay Weisel Lászlót, Liskay Weisel Gezá, Bede Fazekas Zsolt Imre Ödönt, Tóth Gyöngyike Mária, Tury Mária Magdalénát, Somogyi Béla Imrét, Klein Dóra Krisztina Teryt, Orbán József Tivadart, Ágoston Beatrix Reginát.

Isten áldása legyen az újszülötteken!

— **Gelczér Andor** ur, székházunk egyik új lakója a szerződés kötése alkalmával a Magyarországi Unitárius Lelkész Nyugdíjintézet javára négyszáz (400) Pengőt adományozott. A nemesszívű adakozónak ezen az uton is hálással mond köszönetet a

Nyugdíjintézet Elnöksége.

— **Halottaink.** Csaszny Valér 80 éves nyug. tábornok (Farkasréti temető), nagyjait dr. Darkó Dezső szolnoki városi tanácsnok 35 éves testvéreink a jobb hazába költöztek.

Nyugodjanak békecségekben!

— **Dr. Héderváry Lehel** volt országgyűlési képviselő atyánkfia az igazságügyi miniszter kinevezte Ujpestre kir. közjegyzővé. Szerencsekívánatainkkal köszöntjük új állásában Héderváry atyánkfia.

— **A szegény gyermekek** nyaraltatási költségeire újabban adakoztak: dr. Kozma Jenő 100 P., dr. Mikó Ferenc 50 P., Förster Lajosné 25 P., Fürst Ödön 20 P., Beke Mózes, Mikó Lajos, dr. Pálfi Mór, Szentannai Sámuel, dr. Héderváry Hugó, Molnár János, Györfi István, Barabás Áron 10—10 P., Ujváry László 6 P., Imreh József (Alsódabas), Lőrincz Dénes, dr. Kiss Tamás s Kisgyörgy Sándor 5—5 P. Csatkai Jenő, Sopron 20 P. Már nyugtázott összeg 262.— Pengő. Összesen 583.— Pengő. Az egész nyaraltatási költség 30 gyermek részére 2550.— Pengő, mely összeg a Zsófia Gyermekszanatóriumnak kifizette. Külön ki kell emelnünk az Amerikai Nőszövetség (a Misszióház utján) 800.— Pengő adományát. A Déli vasut budai állomásáról f. év június 30-án déltájban indulnak a gyermekek különvonattal Szabadiba. Az adakozók jó szíve találja meg a maga jutalmát a gyermekek örömeiben, örök hálójában.

— **A Marostorda vármegyei Szabéd község** unitárius gyülekezete június 9-én iktatta be új lelkészét, Keresztesi Dénes volt szentgericei lelképásztor atyánkfia új állásában ünnepies keretek között. A beiktatást dr. Boros György püspök úr végezte, aki az ünneplő gyülekezésben Kovács Kálmán egyházi főszámvevő atyánkfia kíséretében jelent meg. Az új frigykötésre Istennek szent áldását kérjük.

— **Házassági szövetségükre egyházunk áldását kérték:** Kursz Sándor Alfréd Ferenc honvédnyugdíjas és Kiss Margit Kornelia r. kath.

Pentz Rezső honvéd őrnagy és Zucker Margit r. kath.

Kovács Sándor Ödön honvédfőhadnagy és Gabrovitz Mária Hermina r. kath.

Bartha Ödön unitárius és Dancs Mária r. kath.

Szellíng György nyug. ezredes és Krolopp Éva Anna Emma r. kath.

Mierka Alfréd Károly Ferdinánd nyug. tábornok és Winter Mária (München) r. kath.

Dr. Antal Géza, tszéki jegyző, unitárius és György Gizella Róza r. kath.

Nagy Áron asztalosmester unitárius és Krämer Anna r. kath.

Isten áldása nyugodjek meg házassági szövetségükön!

— **A „János Zsigmond“** unitárius cserkészcsapat felszerelésére újlag adakoztak: Dr. Székely Ákos (Máramarosziget), Péterfy Gyula 5—5 P, özv. Sajó Antalné 3 P, Orbán János (Pilis) 1 P. Összesen 14.— P. Az előbbi közlemény összege 111.— P. A gyűjtés eddigi eredménye 125.— P. Adományokat köszönettel fogadunk.

— **A Dávid Ferenc filléralapra** újlag adakoztak: Dr. Székely Ákos (Máramarosziget) 500 fill., Költő Irén és Gyula 400 fill., Hegedűs Szilárd (2-szor) 360 fill. A gyűjtés eddigi eredménye 80,598 fill.

— **A Dávid Ferenc Emléktáblára** újlag adakoztak: Dr. Szentgyörgyi Ferenc 10.— P, Péterffy Gyula 5.— P, Takács Ferenc (Celldömölk), Zsigmond Lőrinc 2—2 P. Eddigi gyűjtésünk 142.27 Pengő. További adományokat köszönettel veszünk.